

6 mei 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. I.M.A. Bruls-van Strien, advocaat te Nijmegen.

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester van het Bisdom 's-Hertogenbosch.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 september 2014. Op 27 november 2014 is bij de griffie een reactie op het klaagschrift ingekomen van drs. [naam], Bisschop van het Bisdom 's-Hertogenbosch.

Op 25 maart 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd vergezeld door zijn echtgenote en bijgestaan door zijn juridisch adviseur, mr. Bruls, voornoemd. Namens het bisdom is verschenen de heer mr. [naam], kanselier van het Bisdom 's-Hertogenbosch.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager woonde met zijn ouders tegenover de pastorie in [plaats], waar aangeklaagde woonde. Aangeklaagde kwam als 'goede buur' regelmatig bij klager thuis. De ouders van klager voelden zich vereerd, dat aangeklaagde bij hen over de vloer kwam. Het was vleidend, dat aangeklaagde over de vloer kwam.

Klager was misdienaar in de kerk, waar aangeklaagde [functie] was. Ook had klager contact met aangeklaagde in de bibliotheek. Naast de pastorie was het patronaat gevestigd met onder andere een bibliotheek. Klager hielp daar met het herstellen van boeken. Hij vond het leuk en eervol om te mogen helpen.

Op enig moment werd het broertje van klager geboren en gedoopt. Het leek aangeklaagde leuk, als klager bij de doop van zijn broertje taken verrichtte als misdienaar. Het leek klager ook leuk om dit te doen. Na de doop van zijn broertje vroeg aangeklaagde aan klager of hij vaker bij doopplechtigheden misdienaar wilde zijn. Klager stemde hiermee in.

Klager herinnert zich nog goed, dat zijn ouders hem na de doop van zijn broertje vroegen of hij aangeklaagde kuste. Klager heeft dat op dat moment ontkend, omdat dat op dat moment ook nog niet was gebeurd.

Op enig moment vroeg aangeklaagde na een doop aan klager of hij even meekwam naar een kamertje. Daar aangekomen vroeg aangeklaagde aan klager of hij wist waar de baby'tjes vandaan kwamen. Aangeklaagde legde uit dat het piemeltje stijf werd en dan bij de vrouw naar binnen ging. Hij wilde dat ook bij klager laten zien. Klager schrok en zei dat hij dat niet wilde. Na een latere doop kwam aangeklaagde terug op zijn seksuele voorlichting. Weer vroeg hij of hij even bij klager kon kijken, hoe een stijf piemeltje eruit ziet. Klager durfde niet weer te weigeren. Aangeklaagde nam klager mee naar een kamer tegenover de bibliotheek. Aangeklaagde draaide de deur van de kamer op slot. Klager moest zijn broek en de onderbroek van aangeklaagde naar beneden doen. Aangeklaagde raakte klager niet aan en wees naar zijn geslachtsdeel. Klager realiseerde zich dat het een vreemde situatie was, maar hij dacht, dat het wel goed zat, nu het aangeklaagde was die dit van hem vroeg.

Kort hierna werd klager na een doop weer door aangeklaagde gevraagd om mee te gaan naar een kamertje tegenover de bibliotheek. Daar moest klager weer zijn broek en onderbroek uittrekken. Klager moest toen met zijn blote billen op tafel gaan zitten. Aangeklaagde begon klager toen te strelen over zijn blote buik, benen en geslachtsdeel en zei hem hoe mooi en glad hij was. Het bleef hierbij.

Bij een latere gelegenheid heeft aangeklaagde het geslachtsdeel van klager in zijn mond genomen en heeft hij het geslachtsdeel van klager gelikt en aan zijn geslachtsdeel gezogen.

Nadien is klager nog vele malen verzocht om mee te gaan naar dat kamertje, waarbij aangeklaagde probeerde klager te laten klaarkomen. Voorts heeft aangeklaagde het hele geslachtsdeel van klager inclusief zijn testikels in zijn mond genomen.

Op enig moment is aangeklaagde ook gaan tongzoenen. Klager denkt dat hij dat het ergste vond. Toen klager ongeveer twaalf jaar oud was wilde aangeklaagde ook in de sacristie en in het voorportaal van de kerk seksuele handelingen verrichten. Aangeklaagde zei altijd tegen klager dat hij het niet verder moest vertellen en dat het hun geheim was.

Klager zag aangeklaagde elke dag. Het seksueel misbruik vond zeker twee keer per week plaats. Toen klager een jaar of dertien was, kon hij aangeklaagde van zich afhouden. Wel hield klager nog contact met aangeklaagde.

Toen klager zestien was is hij nog een keer door aangeklaagde gebeld. Hij was door de politie verhoord en ze hadden ook gevraagd of hij seks had gehad met klager, hetgeen hij had ontkend. Hij vroeg klager hetzelfde te zeggen. De politie is toen echter niet bij klager langs geweest.

Toen aangeklaagde verhuisde, is het contact met aangeklaagde drastisch verminderd.

Klager realiseert zich dat aangeklaagde bij andere kinderen veel verder is gegaan dan bij hem.

Hij vermoedt dat dit wellicht kwam uit respect voor zijn ouders. Aangeklaagde kwam immers regelmatig bij klager over de vloer.

2.2. Toen klager zeventien was, is hij naar de [opleiding] in [plaats] gegaan om een opleiding tot [beroep] te volgen. Hij heeft de opleiding met succes afgerond.

Op enig moment heeft klager gesolliciteerd op een [functie] in zijn geboortedorp. Klager werd afgewezen, omdat een lid van de sollicitatiecommissie meende te weten, dat klager als kind iets met aangeklaagde had gehad en dus wel homofiel zou zijn. Ze wilden geen homofiele [functie]. Klager is nog enige tijd werkzaam geweest als [functie], maar is uit angst dat de roddel weer de kop zou opsteken gestopt met zijn werk in [beroep].

Klager is vervolgens gaan werken in het [functie]. Hij is hierin ongeveer vijfendertig jaar werkzaam geweest. Op enig moment kon klager met een mooie regeling uit [functie] stappen

en zijn droom als [beroep] voortzetten. Klager heeft sinds [jaartal] zijn eigen [organisatie]. Toch is klager nog steeds bang, dat de geruchten over zijn vermeende relatie met aangeklaagde weer de kop zullen opsteken en dat het zijn werk zal schaden.

Klager is getrouwd en heeft twee dochters van bijna twintig en zestien jaar. Klager is bij het opgroeien van zijn kinderen altijd zeer alert geweest op mogelijk seksueel misbruik.

Klager heeft op een avond na het zien van een aangrijpende film besloten toch een klacht in te dienen. De termijn voor het indienen van een klacht liep teneinde en hij wilde niet dat hij er later spijt van zou krijgen, dat hij de stap niet had gezet.

2.3. Klager hoopt te bereiken dat het seksueel misbruik wordt erkend, dat het heeft plaatsgevonden zoals door klager gesteld en dat het Bisdom spijt betuigt.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hoewel archiefonderzoek geen directe informatie over seksueel misbruik heeft opgeleverd, zijn er meerdere klachten bekend tegen aangeklaagde, welke inmiddels gegronnd zijn verklaard. De heer [naam] biedt namens de Bisschop zijn excuses aan en deelt mee niet te twijfelen aan hetgeen klager stelt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijfenveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende een periode van drie jaar gemiddeld twee keer per week seksueel is misbruikt door aangeklaagde.

Het seksueel misbruik bestond eruit dat klager door aangeklaagde werd meegenomen naar een kamertje in het nabijgelegen patronaat. De deur van het kamertje werd op slot gedaan en klager werd verzocht zijn broek en onderbroek uit te doen. In eerste instantie werd klager door aangeklaagde gestreeld over zijn buik, benen en geslachtsdelen. Al snel nam aangeklaagde ook het geslachtsdeel van klager in zijn mond en heeft hij aan het geslachtsdeel van klager gelikt en gezogen. Ook nam aangeklaagde het geslachtsdeel van klager tussen zijn handen met het doel klager te laten klaarkomen.

Op enig moment heeft aangeklaagde klager ook getongzoend.

Vanaf het moment dat klager ongeveer twaalf jaar was, wilde aangeklaagde deze seksuele handelingen niet meer alleen in het kamertje verrichten, maar ook in de sacristie en in het voorportaal van de kerk.

Aangeklaagde beval klager hierover tegen niemand iets te zeggen; het ‘was immers hun geheim’.

De Klachtencommissie is van het misbruik overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de reeds gegrond verklaarde klachten, bekend onder de nummers 2010T040, 2012T814 en 2012T826 waarbij eveneens sprake was van vergaand seksueel misbruik van jonge jongens.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas tien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van het Bisdom ‘s-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 6 mei 2015 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.